

Любі друзі! Багато народів захоплюються героїзмом і мужністю українського народу. Тож, ми вже зараз повинні працювати для відбудови, щоб і надалі прославляти нашу неймовірну Батьківщину.

Знання - це наша сила!

Коли лунає сирена-направляйтесь в укриття! Бережіть себе!

Шановні учні! Нагадую, що на виконанні вами завдання чекає моя електронна пошта:

kvasha.n.v@gmail.com або Вайбер чи Телеграм за номером: 093-74-98-200,

але не пізніше 20:00

Урок № 5

Дата: 02.10.2023

Тема: Життя на фронті й у тилу

Мета: охарактеризувати життя на фронті й у тилу; розвивати аналітичне мислення, навички, здібності пам'ять; виховувати інтерес до історичного минулого.

Хід уроку:

Із першого дня Перша світова війна безупинно точилася на українських землях. Наступаючі й відступаючі армії потужними руйнівними хвилями проходили територією України, залишаючи після себе випалену землю. Трагедія українського народу була також у тому, що не маючи власної державності, він був змушений воювати один проти одного в арміях ворогуючих держав, які ігнорували його національні інтереси. Із Наддніпрянської України в роки війни до російської армії було мобілізовано 3,5 млн осіб, а із Західної України — близько 700 тисяч. Унаслідок цього суспільство втратило свою найкращу працездатну молоду частину, що знекровило економіку.

Промисловість України була переведена на військові рейки. Потребам фронту підпорядкували й залізничний транспорт. Різко скоротилося виробництво харчових продуктів і товарів легкої промисловості. Це призвело до зниження життєвого рівня більшості верств населення.

Величезних збитків війна завдала населенню прикордонних територій України. Так, у деяких повітах Волині в 1915—1916 рр. господарське життя майже припинилося. Відбувалися постійні реквізиції зерна й худоби. Військова та цивільна влада часто використовувала селянство прифронтових районів для примусового риття окопів, будівництва оборонних укріплень, спорудження мостів, відновлення шляхів сполучення тощо.

Великим лихом для населення України було біженство. Наприкінці 1915 р. у столиці Австро-Угорщини перебувало вже 137 тис. утікачів із Західної України. Розмах переселенських процесів примусив австрійських урядовців розпочати організацію спеціальних таборів для українських біженців. В Австрії для них створили табори у Вольфсбергу, Гмінду та Гредігу. У них біженці жили в досить непоганих умовах.

Проблема біженців та вигнанців стала також великим лихом для населення прифронтових територій України, що перебувало під російською владою. При цьому свідків подій вражала жорстокість у ставленні до переселенців вищого російського командування. Воно розпорядилося розпочати масове виселення з територій, які залишала російська армія. У Києві, Харкові та інших великих містах Наддніпрянщини діяли Комітети допомоги біженцям. Жодних таборів для переселенців влада не створювала. Основні потоки біженців та вигнанців спрямовувалися до центральних губерній Росії.

Ставлення населення до війни змінилося. Якщо на її початку панували патріотичні настрої, то із часом люди втрачали розуміння сенсу війни. Солдати армій почали усвідомлювати, що вони є заручниками політики своїх урядів. На початку 1917 р. в соціально-економічному житті країн — учасниць війни посилювалися кризові явища.

Урок № 6

Дата: 02.10.2023

Контрольна робота

1. Розставте події в хронологічній послідовності, складіть хронологічну таблицю:

Брусилівський прорив, утворення Головної української ради, створення Легіону Українських січових стрільців, утворення Загальної української ради, Галицька битва, створення Союзу визволення України, Горлицький прорив, Червневий наступ.

2. Попрацюйте з логічними ланцюжками. З'ясуйте, яке з понять зайве і чому.

А) блискавична війна; позиційна війна; міжусобна війна; світова війна.

Б) капітуляція Перемишля; бій за гору Маківка; бій за гору Лисоня; бій за Ужоцький перевал.

В) депортація; національне військове формування; окупаційний режим; військове генерал-губернаторство.

Г) Союз визволення України; Головна українська рада; Карпато-російський визвольний комітет; Загальна українська рада.

3. Пригадайте, які військово-політичні блоки утворилися напередодні Першої світової війни. Чому цю війну називають для українців братовбивчою?

4. Порівняйте геополітичні плани Росії, Австро-Угорщини та Німеччини щодо України. Україна була суб'єктом чи об'єктом міжнародної політики? Відповідь обґрунтуйте.

5. Поміркуйте, що стало передумовою завершення Першої світової війни. Чому війна тривала так довго?

6. Проаналізуйте, як змінилося становище жінки в українському суспільстві у роки Першої світової війни. Визначте причини і наслідки цього явища.

7. Поміркуйте, чому людей, які пережили випробування війною, називають «втраченим поколінням».

Рекомендована література: Власов В.С. Історія України (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / В.С. Власов, С.В. Кульчицький. – Київ: Літера ЛТД, 2018. – 256 с.

Шановні учні! Нагадую, що на виконанні вами завдання чекає моя електронна пошта:

kvasha.n.v@gmail.com або Вайбер чи Телеграм за номером: 093-74-98-200,

але не пізніше 20:00